

BECKER, J. - HAYES, R.: Information storage and retrieval. Tools, elements, theories. New York, 1963. Wiley. XI, 448 p. (Information science.)

KWIC Index. 3. Ausgabe. Wien, 1965. IBM Literaturdienst. 187 p.

A tezaurusz fogalma. - A Német Dokumentációs Társaság terminológiai szakbizottságának meghatározása. = Informatica, 1969. 3.sz. 26-27.1.

WERSIG, G.: Eine neue Definition von Thesaurus. = Nachrichten für Dokumentation, 1969. 2.no. 53-62.p.

 hírek x külföldi hírek x külföldi hírek x külföldi hírek

BIBLIOBUSZ-CSILLAGTURÁT is rendeztek a Deutsche Büchereiverband és a Verein der Bibliothekare an Öffentlichen Büchereien 1970. májusi, würzburgi évi közgyűlése alkalmából. Jelenleg több mint 80 bibliobusz működik az NSZK-ban; a találkozó jó alkalmat adott a tapasztalatcserére, új bibliobusztípusoknak és benük a korszerű berendezések (pl. fotomechanikus kölcsönzési nyilvántartás) alkalmazásának a bemutatására. (Bibliotheksdienst, 1970. 4. sz.)

MENETRENDSZERŰ KAMIONOKKAL bonyolítják le a könyvtárközi kölcsönzést Északrajna-Wesztfáliában. A bochumi egyetemi könyvtár irányítja a munkát. Az egyik kamion Köln - Bonn - Aachen - Düsseldorf - Duisburg - Essen, a másik pedig Dortmund - Detmold - Bielefeld - Münster utvonalon közlekedik, hetenként háromszor. Így átlag 8 nap alatt ki tudják elégíteni az igényléseket. Az értéknylvántással küldött könyveket ezután is postán továbbítják. (Bibliotheksdienst, 1970. 4. sz.)

A HIPPISAJTÓ (underground press) el nem hanyagolható voltára hívta fel a könyvtárosok figyelmét az Assistant Librarian 1970. évi 2. számában M. Darwell. A lap olvasói élénken reagáltak a cikkeire, túlságosan óvatosnak minősítették. Rámutatnak, hogy a "földalatti sajtó" kifejezés igen sokféle jellegű orgánumot foglal össze. Az egyik hozzászóló szerint a Rolling Stone nélkülözhetetlen azok számára, akik a modern zenében tájékozódni akarnak, az Idiot International az iráskultúra igen magas színvonalán áll, a Peace News pedig páratlanul gazdag és tárgyilagos tájékoztatást nyújt a világpolitika eseményeiről. Egy másik 10 olyan angol és amerikai cikket és bibliográfiát említ az utolsó másfél évből, amely ilyen folyóiratokkal foglalkozik. (Assistant Librarian, 1970. 4. sz.)

A CSÖKKENT LÁTÁSUAKNAK már 200 öregbetűs könyv áll rendelkezésére a darmstadti városi könyvtárban. (Dokumentation, Fachbibliothek, Werkbücherei, 1970. 3. sz.)

VAKOK SZÁMÁRA adott ki - 3,5 kg súlyú és 47x57 cm nagyságú - világotlaszt a lipcsei Deutsche Zentralbücherei für Blinde. A könyvtár 1894 óta áll fenn, állománya 18 000 kötet könyv és 8000 kotta. - A hamburgi Norddeutsche Blindenbücherei (amelynek vezetője és legtöbb munkatársa is vak) saját stúdiójában készíti el a világirodalom remekeinek és sok könnyű olvasmánynak a magnófelvételét, fiatal színészek előadásában. 10 év alatt 1700 mű felvételét gyűjtötték össze. A "Csendes Don" hangszalagon: 3759 perc. (Dokumentation, Fachbibliothek, Werksbücherei, 1970. 2. sz.)

A BETEG EGYETEMI HALLGATÓK központi könyvtárát (Bibliothèque universitaire centrale des étudiants malades) 1956-ban szervezték meg Párizsban, hogy kézi- és szakkönyvekkel lássa el az ország különböző részein egyetemi szanatóriumokban elhelyezett diákokat. E szanatóriumokban betürendes és szakkatalógust tartanak a könyvtár anyagáról. Az intézmény 1969-ben új helyiségbe költözött, amely 35 000 kötet elhelyezésére alkalmas. Jelenlegi állománya 28 500, 1969. évi gyarapodása 1600 kötet, szemelyezete 11 fő. 1969-ben 18 000 kötetet küldött szét a beteg diákoknak, ebből 13 200 kötetet az egyetemi szanatóriumokba. (Bull. des Bibliothèques de France, 1970. 2. sz.)

sorozásban megjelent. Meg lehetne említeni a tudományos könyvtárak közötti első munkaversenyt, amit 1949-ben mi kezdeményeztünk s a Pécsi és Szegedi Egyetemi Könyvtárral folytattunk...

*

1963. ápr. 1-én a Veszprém megyei Kővágóörsön megalakult az ország első (kis vagy falu-) körzeti könyvtára - írja kronológiánk kiegészítéséül KERTÉSZ Károly, a talpai városi és járási könyvtár igazgatója, mellékelve a körzeti könyvtárat ismerető füzetet.

*

Köszönjük a hozzászólásokat - várjuk a továbbiakat!

kulfoldi hírek x kulfoldi hírek x kulfoldi hírek x kulfoldi hírek

A DAINTON-JELENTÉST elvben elfogadta az angol kormány. Előreláthatólag 1971-ben felállítják a Nemzeti Könyvtári Hatóságot, amely - a jelentés alap gondolatának megfelelően - egységes szervezetbe foglalja a nagy országos könyvtárakat. Az egységesítés egyik konkrét eredménye az lesz, hogy közös épülettömböt emelnek a British Museum Könyvtárának és az Országos Természettudományi és Találmányi Könyvtárnak (NRLSI) az elhelyezésére. (Liaison, 1970. május.)

AZ ÜZEMI KÖNYVTÁRAK helyzetét kérdőívekkel mérték fel 1969-ben az NSZK-ban. Nem mindenki küldte vissza a kérdőívet, így csak 326 könyvtárról szereztek adatokat. Ezek 1968-ban 1,3 millió dolgozót láttak el, 1,7 millió kötettel rendelkeztek (96 könyvtár 5000-nél több kötettel). A kölcsönzések száma megközelítette a 4 milliót, ebből több mint 1 millió az ismeretterjesztő és szakkönyv. 256 könyvtár szabadpolcos, 54 zártpolcos, a többi egyes rendszerben dolgozott. 122 könyvtárnak volt főhivatású vezetője. (Documentation, Fachbibliothek, Werksbücherei, 1970. 3. sz.)

ETO-JELZETES TEZAUROSZT ad ki a vizügyi dokumentáció szakterületéről a Deutsche Dokumentations-Zentrale Wasser. A tezaurusz több mint 5000 szakkifejezést tartalmaz, három oszlopban elhelyezve: a betűrendben sorakozó, ETO-jelzettel ellátott német kifejezések mellett angol és francia megfelelőjük áll. Külön angol és francia nyelvű betűrendes index utal a német nyelvű jegyzék adataira. A kiadvány az év közepén jelenik meg, az "Order system for the documentation water" II. részeként. (FID News Bulletin, 1970. 4. sz.)

TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁJÉKOZTATÁSI világrendszer (UNISIST) létrehozásának lehetőségéről tárgyalt 1969 decemberében, Párizsban az Unesco és az ICSU (International Committee of Scientific Unions) közös Központi Bizottsága. Megtárgyalták az UNISIST-nek a francia J.C. Gardin által kidolgozott vázlatos tervezetét, valamint két ehhez kapcsolódó tervezetet a természettudományi periodikumok világ-regiszteréről és az osztályozási rendszerek összehasonlító vizsgálatáról. A bizottság leszögezte, hogy a rendszert a jelenlegi természettudományi tájékoztatási rendszerek önkéntes együttműködéséből kiindulva kell kiépíteni; anyagát nem lehet mereven elválasztani sem a technológia, sem a társadalomtudományok anyagától. Az UNISIST gyakorlati megvalósítása felé döntő lépést tesznek 1971-ben, kormányközi konferencia rendezésével. (Bibliography, Documentation, Terminology, 1970. 2. sz.)

A KIELÉGÍTETLEN KÉRÉSEKET elemezte a Kaliforniai Egyetem Berkeley-i központi könyvtárának vizsgálata. Az esetek 21,8 %-ában saját hibájából nem kapta meg a könyvet az olvasó, mert rosszul írta a jelzetét, illetve nem találta meg a polcon, bár a helyén volt. Egyéb hibaforrások: rossz helyre osztották vissza a könyvet (2,2 %), a raktáros nem találta meg, bár a helyén volt (2,34%), már visszakerült a könyvtárba, de még nem ért a helyére (1,09 %). Könyvtárközi kölcsönzés útján 16 000 kötet került ki a könyvtárból, de ezek hiánya csak 0,84 %-ban volt oka a kérések elutasításának. (Library Journal, 1970. 5. sz.)

Ugy véljük, hogy - különösen gépi összesítés esetén - megérné a többletmunkát a statisztika használhatóságának megnövekedése.

Ugyancsak hasznos lenne, ha - akár csak a legfőbb adatsoroknál - visszatekintő adatokat is kaphatnánk a jövőben.

Még egyszer szeretném kiemelni a statisztikai kiadványnak jelen formájában is rendkívül érdekes és hasznos voltát. A jól áttekinthető táblázatok, a jól szövegezett magyar és idegen nyelvű táblafejek minden érdeklődő számára megkönnyítik az adatok alkalmazását.

TOLNAI György

hírek x külföldi hírek x külföldi hírek x külföldi hírek

A NEMZETKÖZI KÖNYVÉVRE (1972) megkezdődtek az előkészületek. 1970. március elején az IFLA hívta össze több nemzetközi szervezet képviselőit az előzetes irányelvek kidolgozására, ennek a munkacsoportnak a beszámolóját pedig március végén az Unesco által rendezett konzultáción tárgyalták meg. A konzultáció ajánlásai az Unesco közgyűlése elé kerülnek. (IFLA News, 32. sz.)

A DÁTUMOK JELZÉSÉRE az alábbi formát fogadta el ajánlásképpen a Z39 szabványbizottság SC/9 albizottságának genfi ülése 1969 végén: elől áll az évszám, utána a hónap és a nap (2-2 számjeggyel kifejezve), egymástól kötőjellel elválasztva. 1970. március 1-ét eszerint 1970-03-01 formában kell írni. (Library Journal, 1970. 5. sz.)

A NEMKIVÁNATOS KIFEJEZÉSEKRŐL adott ki jegyzéket az Unesco, amelyek sérthetik a fejlődő országok népeit, illetve hozzájárulhatnak a faji felsőbbrendűség érzésének fennmaradásához a többi népben. Ilyenek például: törzs, faj, bennszülött, vadember, civilizálatlan, elmara-dott, fejletlen (ország), szinesbőrű. A kiadvány címe: Final report of a Unesco meeting of experts on educational methods designed to combat racial prejudice, ED/MD/4. (Library Journal, 1970. 5. sz.)

EGYETEMI KÖNYVTÁRAK tervezéséhez a Methodisches Zentrum für Wissenschaftliche Bibliotheken kidolgozta az alapvető irányszámokat. Eszerint az állomány felső határa 1,5 millió kötet az egyetemi és 0,5 millió a főiskolai könyvtárakban; szabadpolcra a tízévi átlagos gyarapodás 80 %-a kerül; egy könyvtárosra (a vezetőket és a technikai személyzetet nem számítva) 10 m² alapterület jut. Az olvasóhelyek számát elsősorban a hallgatók száma alapján kell meghatározni (a beiratkozott hallgatók 3-20 %-ában), de egyéb tényezőket is figyelembe kell venni, pl. hogy van-e más nagykönyvtár a városban. (Mitteilungen aus dem wissenschaftlichen Bibliothekswesen der DDR, 1970. 2. sz.)

A HALLGATÓK FIZIKAI MUNKÁJUKKAL - favágással, rakodással, kocsimosással, háztartási munkával - is hozzájárultak annak a háromnapos kampánynak a sikeréhez, amellyel a harrisonburgi (USA) Eastern Mennonite College 1,4 millió dolláros könyvtárépítési programjának megindításához szükséges 105 000 dollárt előteremtették. Kölcsönöket is vettek fel erre a célra. Természetesen az oktatók is kivették részüket az anyagi erőfeszítésekből, s jelentős összeget hozott a gyűjtött műtárgyak értékesítése is, külön árverésen. (Library Journal, 1970. 5. sz.)